

# PARLEM DE LA VIOLÈNCIA A LA FEINA. Mirada de gènere

1 d'abril de 2008

Neus Moreno

Secretaria Salut, Ambient i Treball

Comissions Obreres de Catalunya

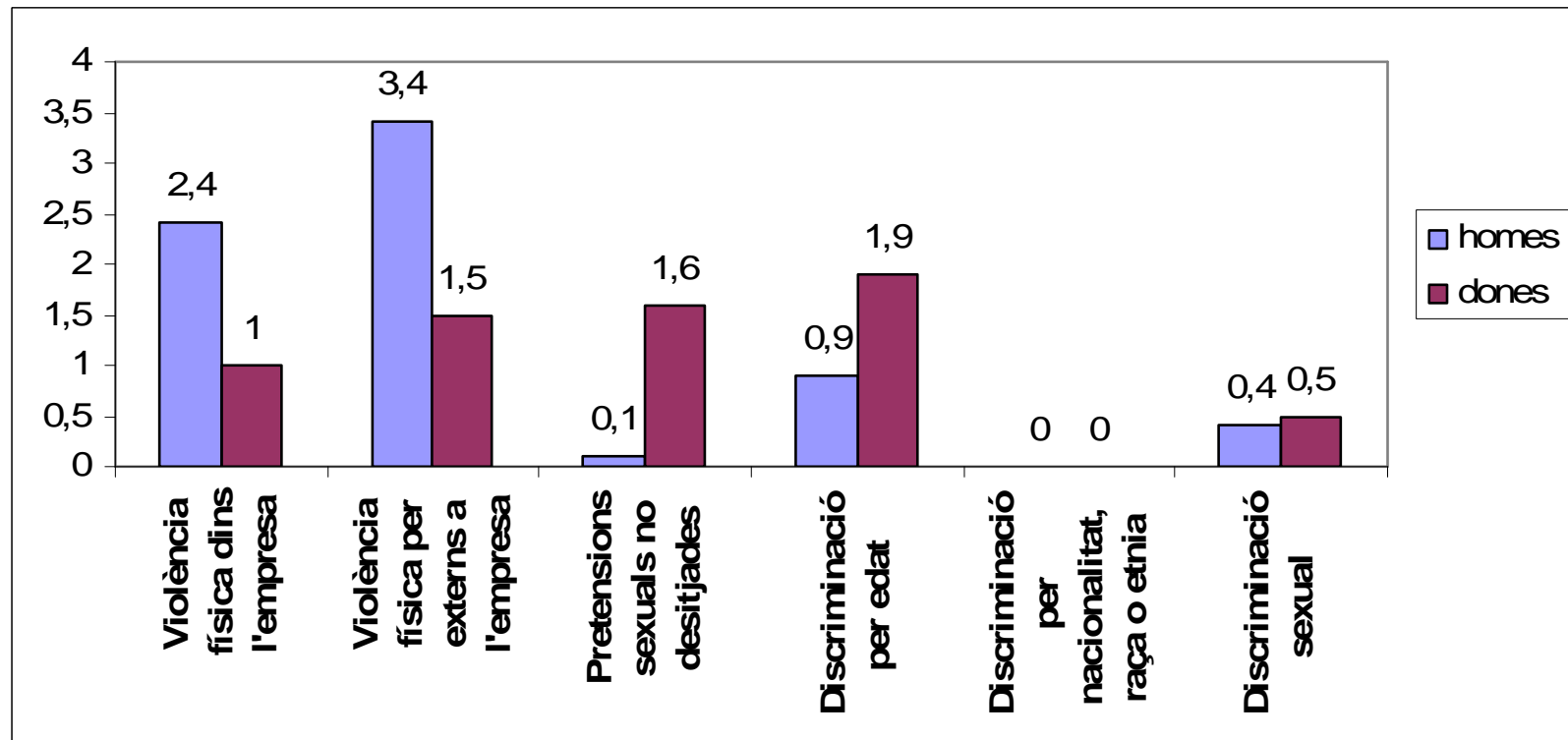


**comissió obrera  
nacional de catalunya**

# Què és i on es manifesta la violència?

- L'Organització Mundial de la Salut (OMS) defineix violència com: **L'ús deliberat de la força física o el poder**, ja sigui en grau d'amenaça o efectiu, contra un mateix, **altra persona** o un grup o comunitat, que causi o tingui moltes probabilitats de causar **lesions**, mort, danys psicològics, **trastorns del desenvolupament o privacions**.
- És una **construcció social**: té a veure a com es situa qui agredeix, la víctima i com ho tracta la societat.
- La violència es manifesta en els **conjunt dels espais de relacions socials**. A la feina, també.

# Com es percep les desigualtats i la violència a l'espai social laboral?

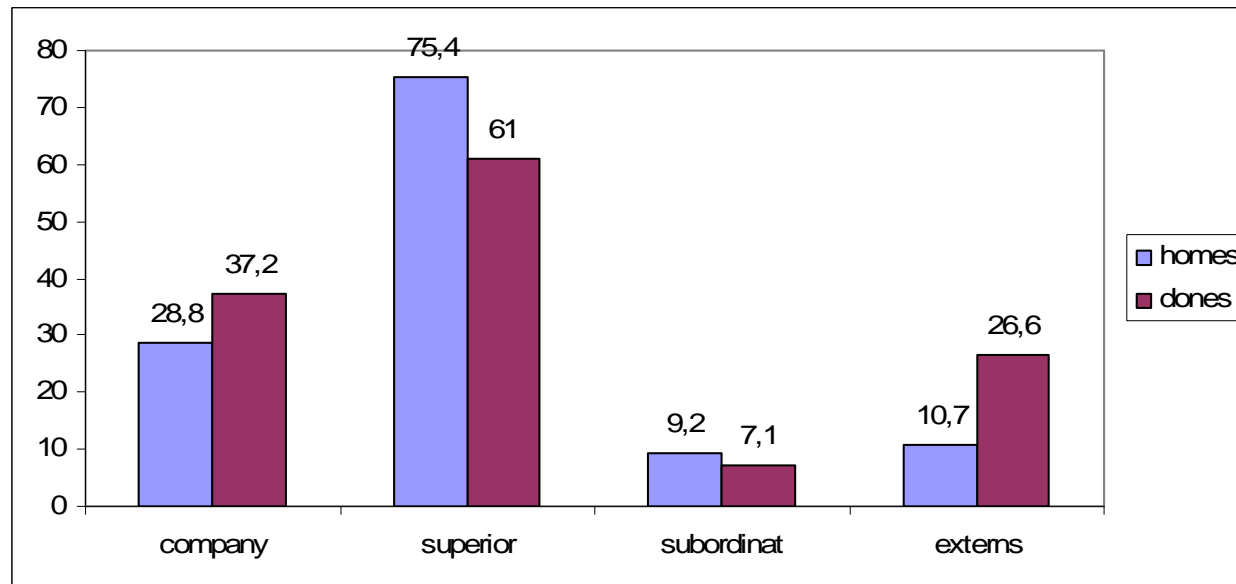


Font: 1<sup>a</sup> enquesta de condicions de treball de Catalunya. 2007

# Violència psicològica (mobbing)...

- Els últims 12 mesos, ha patit violència psicològica a la seva empresa? SI
  - Homes: 6,4%
  - Dones: 9,4%
- Qui fa l'assetjament psicològic?

Aprox  
16.000

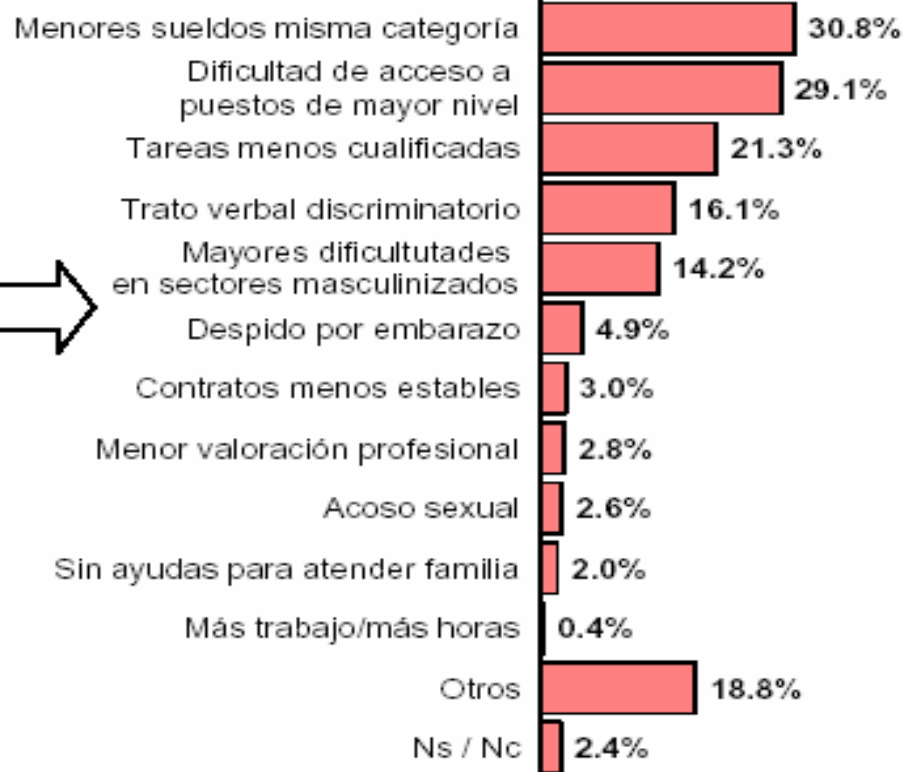


Font: 1ª encuesta de condiciones de treball de Catalunya. 2007

# EL ACOSO SEXUAL A LAS MUJERES EN EL ÁMBITO LABORAL

## DISCRIMINACIÓN DE LA MUJER EN EL TRABAJO

¿Se ha sentido alguna vez discriminada en su lugar de trabajo por el hecho de ser mujer?



Publicat per Instituto de la mujer, 2006



# Violència a la feina amb una dimensió de gènere:

---

- Assetjament sexual
- Assetjament per raó de sexe
- Assetjament moral o mobbing

# Què és l'assetjament?

## Art 7 "Llei d'igualtat"

---

- **Acoso** una actuación que tiene el propósito o produzca el efecto de atentar contra la dignidad de una persona, en particular cuando se crea un entorno intimidatorio, degradante u ofensivo
  - **Acoso sexual** cualquier comportamiento, verbal o físico, de **naturaleza sexual**,
  - **Acoso por razón de sexo** cualquier comportamiento realizado en **función del sexo** de una persona,

Prevenir l'assetjament sexual i per raó del sexe.

Art 48 "Llei d'igualtat"

---

- Les empreses tenen l'obligació de promoure condicions de treball que evitin l'assetjament
  - Procediments específics per la seva prevenció i per processar les reclamacions o denúncies
  - Establir mesures com codis de bona pràctica, informació i formació

Participació i negociació amb la representació sindical

# Què és un protocol front a l'assetjament sexual i per raó de sexe.

Art 62 "Lei d'igualtat" (Administracions públiques)

---

- El compromís de l'Administració de prevenir i no tolerar l'assetjament
- La instrucció a tot el personal del deure de respectar la dignitat, la intimitat i la igualtat de tracte
- Tractament reservat de les denúncies, excepte en l'aplicació del règim disciplinari
- Identificació de les persones d'atendre a qui formuli una queixa o denuncia

**Negociat amb la representació sindical**

# I, què és el mobbing?

## **FACTORS DE RISCOS PSICOSOCIALS**

- Claredat de rol
- Recolzament social
- Influencia
- Conflicte de rol
- Inseguretat
- Aïllament
- Claredat de lideratge
- Previsibilitat

...

*Instrumento:ISTAS-21*

+

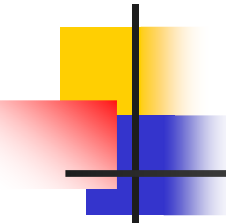
- INTENCIÓ
- FREQUÈNCIA
- FOCALITZACIÓ
- SUBTILESA



# Són realitats invisibles a les empreses

---

- Continua essent una realitat que no es contempla a les empreses.  
Comparteixen una estratègia sindical comuna:
  - Fer visible lo invisible
  - De la percepció individual a la percepció col·lectiva
  - De la percepció a l'acció



## Fa dos anys a CCOO varem fer un debat entorn que hi ha de comú entre els dos assetjaments, amb una mirada de gènere

---

- Per què en nombrosos casos existeix coincidència en.....
  - Origen..... diferent
  - **Com es manifesta – condicions de treball**
  - **Efectes**
  - Intervenció.... Una part diferent
- Per que l'experiència ens assenyalava que en nombrosos casos l'assetjament sexual es converteix en assetjament psicològic.
- És possible que una part de l'assetjament sexual es manifesti com a mobbing?



# Similituds en les fases més avançades...

---

- Com es manifesta:
  - Modificacions de les condicions de treballs
  - Humiliacions, caràcter sexual quan la víctima és una dona
- Efectes sobre la salut:
  - Estrès físic i emocional
  - Requereix situació de baixa



# Causes...

---

## Sexual.....

- Context de violència contra les dones
- Situació de poder (asimetria de gènere)
- Precarietat i sexualització del mercat de treball

## Psicològic.....

- Organització del treball deficient
- Situació de poder (asimetria laboral)
- Intencionalitat de fer mal. Expulsar del treball



# Visualitzar els danys com a contingències professionals:

---

- No es contempla al quadre de malalties professionals
- S'ha de declarar com accident de treball
- El declara l'empresari i el reconeix la mútua
- A Catalunya procediment de que els i les metgesses de capçalera donin la baixa i posin en marxa un procediment de declaració de contingència professional (Instrucció 1/2007 de l'ICAM)



# Intervenció a l'empresa...

---

## **Sexual.....**

- Visualitzar, informar i formar
- Declaració de criteris de funcionament a les empreses
- Procediment de resolució de situacions (protocols)
- Protegir a la víctima: canvi lloc de treball i baixa
- Règim disciplinari
- Denúncia a la ITSS

## **Psicològic....**

- Visualitzar, informar i formar
- Intervenir sobre l'organització del treball: riscos psicosocials
- Poc impacte: Declaracions de funcionament de l'empresa, procediments de resolució de situacions
- Protegir a la víctima: canvi de lloc de treball i baixa
- Règim disciplinari
- Denúncia a la ITSS